

MONTHLY SYLLABUS

SESSION-2016-17

CLASS-XI

विषय-संस्कृत कोर (322)

मासः	पाठ्यबिन्दवः	विवरणम्
जुलाई 2016	पाठ्यपुस्तक परिचयः	पाठ्यपुस्तक ऋतिका-भाग एक : । संस्कृत प्रश्नपत्रस्य स्वरूपम् अंक निर्धारणं च।
	संस्कृतभाषायाः साहित्यस्य च परिचयः	संस्कृत शब्दस्य व्युत्पत्तिः, भाषायाः परिचयः। वेद, उपनिषद्, पुराण, स्मृति, रामायणम्, महाभारतम् इत्यादीनां परिचयः।
	अपठितांशावबोधनम्	एकपदेन पूर्णवाक्येन च उत्तरप्रदानम्, विशेषण-विशेष्यान्वितिः, कर्तृ-क्रिया अन्वितिः, विलोम-पर्याय-पदानां चयनम्, शीर्षक-लेखनम्
	अनुप्रयुक्त व्याकरणम्	वर्णानाम् उच्चारण-स्थानम्, वर्ण-संयोजनम् वियोजनम् च। सम्बद्धाः गतिविधयः।
	प्रथमः पाठः - मम मित्रं भवन्तु (अभ्यास सहितम्)	पठनम् अवबोधनम् च, अन्वयः, भावार्थः, च, एकपदेन पूर्णवाक्येन च उत्तरप्रदानम्, विशेषण-विशेष्यान्वितिः, पर्याय-विलोमादि चयनम्, कर्तृ-क्रिया चयनम्, सर्वनाम स्थाने संज्ञाप्रयोगः, पाठसम्बद्धाः गतिविधयः।
अगस्त 2016	अनुप्रयुक्त व्याकरणम्	सन्धिपरिचयः, पाठगत सन्धिपदानामभ्यासः। शब्दरूपाणि - बालक, फल, रमा, कवि, मति, वारि, नदी, धेनु, शिशु, मधु, पितृ, मातृ, कर्तृ समानान्तर प्रयोगः च। धातु रूपाणि - परस्मैपदिनः - भू, पठ्,

		गम्, लिख्, पा, स्था, हस्, अस् कथ्, घ्रा, क्रुध्, हन्, श्रु, स्पृश् (पंचलकारेषु)
	द्वितीयः पाठः - सर्वे सन्तु निरामयाः (अभ्यास सहितम्)	पठनम् अवबोधनम् च, अन्वयः, भावार्थः, एकपदेन पूर्णवाक्येन उत्तरलेखनम्, विशेषण - विशेष्यान्वितिः, पर्याय-विलोम-पदचयनम्, कर्तृक्रियापद चयनम्, सर्वनाम स्थाने संज्ञाप्रयोगः। कः कम् कथयति। सन्दर्भ प्रसंग लेखनम्। पाठ-सम्बद्धाः गतिविधयः।
	रचनात्मकं कार्यम्	अनुच्छेद लेखनम्, लघुकथापूर्तिः, संवादपूर्तिः, पत्र लेखनम् (रिक्तस्थान पूर्तिः)
सितम्बर 2016	तृतीयः पाठः - शीलम् एतत् प्रशस्यते (अभ्यास सहितम्)	पठनम् अवबोधनम् च, अन्वयः भावार्थः च। एकपदेन पूर्णवाक्येन च उत्तरम्, विशेषण-विशेष्य-अन्वितिः, सर्वनामस्थाने संज्ञाप्रयोगः, विलोम-पर्यायादि चयनम्, प्रसंग-सन्दर्भलेखनम्।
	चतुर्थः पाठः - यशोधनानां यशो गरीयः (अभ्यास सहितम्)	पठनम् अवबोधनम् च, एकपदेन पूर्णवाक्येन च उत्तरम्, विशेषण-विशेष्य-अन्वितिः, कर्तृक्रियान्वितिः, पर्याय-विलोमादि चयनम्, सर्वनाम स्थाने संज्ञाप्रयोगः।
	संस्कृतसाहित्य-परिचयः	पठितपाठानां लेखकानां परिचयः, सन्दर्भग्रन्थानां परिचयः।
	पुनरावृत्तिः	पठितपाठानाम्, अनुप्रयुक्त-व्याकरणस्य चाभ्यासः।
SA-I परीक्षा		
शरदकालीन-अवकाशः		
अक्टूबर 2016	प्रश्न-पत्र चर्चा	शंका समाधानम्, प्रश्नपत्रस्य समाधानम्, काठिन्य-निवारणम्।

	पंचमः पाठः - मानसं मम विकसितं कुरु (अभ्यास सहितम्)	पठनम् अवबोधनम् च। अन्वयः, भावार्थः, एकपदेन, पूर्णवाक्येन उत्तरप्रदानम्, विशेषण-विशेष्यान्वितिः, पर्याय-विलोम चयनम्, कर्तृ-क्रियान्वितिः, ग्रन्थकर्तृपरिचयः कारकम्-उपपदविभक्ति प्रयोगः॥
	अनुप्रयुक्त व्याकरणम् अपठितांशावबोधनम्	एकपदेन, पूर्णवाक्येन उत्तरप्रदानम्, विलोम-पर्याय चयनम्, विशेषण-विशेष्य चयनम्, सर्वनाम-स्थाने संज्ञाप्रयोगः, शीर्षक लेखनम्।
नवम्बर 2016	षष्ठः पाठः - क्षमावीरो विजयते (अभ्यास सहितम्)	पठनम् अवबोधनम् च। एकपदेन पूर्णवाक्येन च उत्तरप्रदानम्, विलोम-पर्याय चयनम्, विशेषण-विशेष्य चयनम्, कर्तृ-क्रियान्वितिः, सर्वनाम स्थाने संज्ञाप्रयोगः।
	रचनात्मकं कार्यम्	प्रार्थनापत्रम्, लघुकथा लेखनम् (शब्दसूची सहाय्येन रिक्तस्थान पूर्तिः)
	अनुप्रयुक्त व्याकरणम्	शब्दरूपाणि-हलन्त-राजन्, गच्छत्, भवत्, आत्मन्, विद्वस्, चन्द्रमस्, वाच् एवं समानान्तरः प्रयोगः। सर्वनामानि - सर्व, यत्, तत्, इदम्, किम् (त्रिषु लिंगेषु) अस्मद्, युष्मद्। संख्यावाचकाः - एकसंख्यातः चतुर् संख्यापर्यन्तं त्रिषु लिंगेषु रूपणि। पंचसंख्यातः शतसंख्यापर्यन्तम् संख्याज्ञानम् (वाक्येषु प्रयोगः) धातुरूपाणि-आत्मनेपदिनः - लभ्, सेव्, मुद्, याच् (पंच लकारेषु) उभयपदिनः - कृ, ह, क्री, ज्ञा, ग्रह्, शक् (केवलं लट् लृट् लकारयोः)

दिसम्बर 2016	सप्तमः पाठः - महाजनो येन गतः सः पन्थाः (अभ्यास सहितम्)	पठनम् अवबोधनम् च, अन्वयः भावार्थः च, एकपदेन पूर्णवाक्येन उत्तरप्रदानम्, विलोम-पर्याय चयनम्, विशेषण-विशेष्य चयनम्, कर्तृ-क्रिया अन्वितिः, भावार्थपूर्तिः, सन्दर्भ-ग्रन्थानां कवीनां च परिचयः, प्रसंग सन्दर्भलेखनम्।
	रचनात्मकं कार्यम्	अनौपचारिकं पत्रम्, अनुच्छेद-लेखनम् (शब्दसूची सहायतया समसामयिक विषयेषु वाक्य-रचनाभ्यासः)
	संस्कृतसाहित्य परिचयः	गद्य-पद्य-चम्पू काव्यविधानां परिचयः, खण्डकाव्य, महाकाव्य, मुक्तक काव्यानां, नाट्य-तत्वानां नाटकानां च परिचयः (रिक्तस्थानेषु समुचित शब्द प्रयोगाभ्यासः)
	वाच्यपरिवर्तनम्	सामान्यं वाच्यपरिवर्तनम्, प्रयोगाभ्यासः (केवलं लट् लकारे)
जनवरी 2017	अष्टमः पाठः - गुरुपदेशः अजलं स्नानम् (अभ्यास सहितम्)	पठनम् अवबोधनम् च, एकपदेन पूर्णवाक्येन च उत्तरप्रदानम्, विशेषण-विशेष्यान्वितिः, कर्तृ-क्रियान्वितिः, विलोम-पर्यायादि चयनम्, सर्वनाम-स्थाने संज्ञाप्रयोगः, कः कं कथयति, प्रसंगानुसारम् अर्थ-लेखनम्।
	अपठितांशावबोधनम्	एकपदेन पूर्णवाक्येन च उत्तर-प्रदानम्, विशेषण-विशेष्य, पर्यायविलोमादि चयनम्, कर्तृ-क्रियान्वितिः, सर्वनाम-स्थाने संज्ञाप्रयोगः, समुचित शीर्षक प्रदानम्।
	रचनात्मकं कार्यम्	वार्तालापे एकपक्षपूरणम्। अनुच्छेद लेखनम् (विद्यालय सम्बद्ध विषयेषु वाक्य-रचनाभ्यासः)

फरवरी 2017	पुनरावृत्ति: पाठ्यपुस्तकम् (पाठानां, अनुप्रयुक्त व्याकरणस्य च)	प्रथमतः अष्टमपाठपर्यन्तम्
	अपठितांशावबोधनम्	प्रश्नवैविध्यानाम् अभ्यासः
	रचनात्मकं कार्यम्	पत्र, लघुकथा, अनुच्छेद लेखनाभ्यासः।
	अनुप्रयुक्त व्याकरणम्	उच्चारण स्थानं, वर्णसंयोजन-वियोजन, सन्धिः, शब्दरूपाणि, धातुरूपाणि, संख्यावाचक-शब्दानां, उपपद विभक्तीनां, वाच्य-परिवर्तनस्य चाभ्यासः।
	संस्कृतसाहित्यस्येतिहासः	पाठ्यपुस्तकस्य पाठानां, कवीनां, देश-काल-कृतीनां वैशिष्ट्यानां च प्रयोगाभ्यासः। काव्यविधानां प्रयोगाभ्यासः।
	वार्षिक परीक्षा	